

Talouden näkymät

Tutkimusohjaaja Ilkka Kiema

Kommentti Meri Obstbaumin puheenvuoroon talousneuvoston
kokouksessa 7.9.2022

Yleinen suhdannetilanne

- Lyhyellä tähtäimellä suhdannetilanteesta vallinnee laaja konsensus
  - Talvi 2022-23 on luultavasti vaikea, ja ensi vuoden talouskasvu on tämän vuoden kasvua heikompaa
  - Euroopan talouskasvua varjostaa energian hinnan kallistuminen
- Myöhemmin Suomen kansantaloudella on hyvät mahdollisuudet palata ripeämpää kasvuun, jos Venäjän Ukrainassa käymän hyökkäyssodan Euroopan talouskasvua hidastava vaikutus heikkenee
- Monet perusasiat ovat Suomessa kunnossa
  - Osaava työvoima; yritysten digitaaliset valmiudet; luultua dynaamisemmat työmarkkinat...

Kilpailukyvyn mittaamisesta

- Suomen Pankki käyttää kustannuskilpailukyvyn yhtenä mittarina koko talouden vaihtosuhteiden korjattuja (nimellisiä) yksikkötyökustannuksia
  - Kansainvälisesti tämä ei ole tavanomaisimpia mittareita
  - Nimelliset yksikkötyökustannukset riippuvat työn hinnasta ja työn tuottavuudesta, mutteivät ota huomioon vienti- ja tuontihintojen kehityksen erojen vaikutusta kilpailukykyyn
  - Vaihtosuhteiden korjaus huomioi vienti- ja tuontihintojen kehityserot
- Tavanomaisempi tapa huomioida hintakehitys on tarkastella reaalisia yksikkötyökustannuksia
  - **Yhteys kannattavuuteen:** reaaliset yksikkötyökustannukset ovat työn hinnan ja sillä tuotetun arvonlisän hinnan suhde

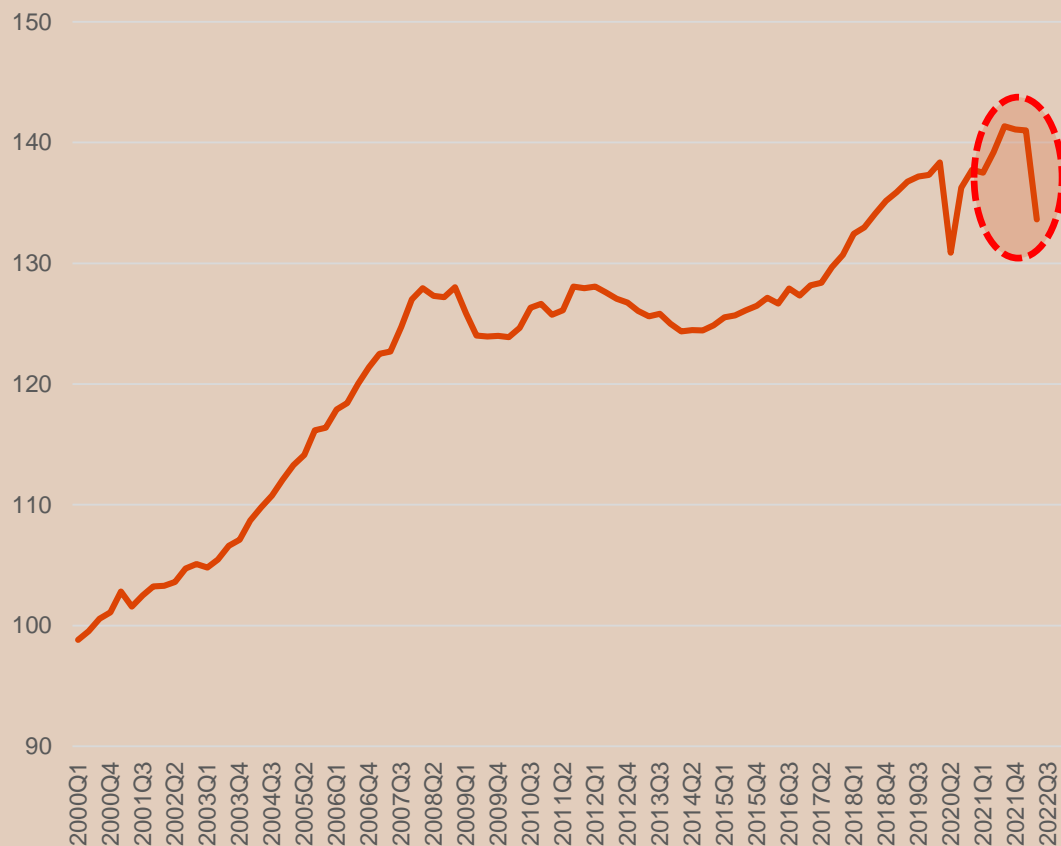
Koronakriisin ja uusimman kriisin aikana Suomen kilpailukyky on parantunut

- Suomen Pankin laskelmien mukaan vaihtosuuhdekorjatut yksikkötyökustannukset ja teollisuuden suhteelliset reaaliset yksikkötyökustannukset ovat laskeneet noin vuodesta 2015 alkaen
  - Reaalisten yksikkötyökustannusten yhteys kannattavuuteen: kannattavuus paranee kilpailijamaihin verrattuna
- Toisaalta palkansaajien reaaliensiot ovat alentuneet voimistuneen inflaation johdosta
- **Nyt tilanne on hyvin erilainen kuin finanssikriisin aikoihin!**

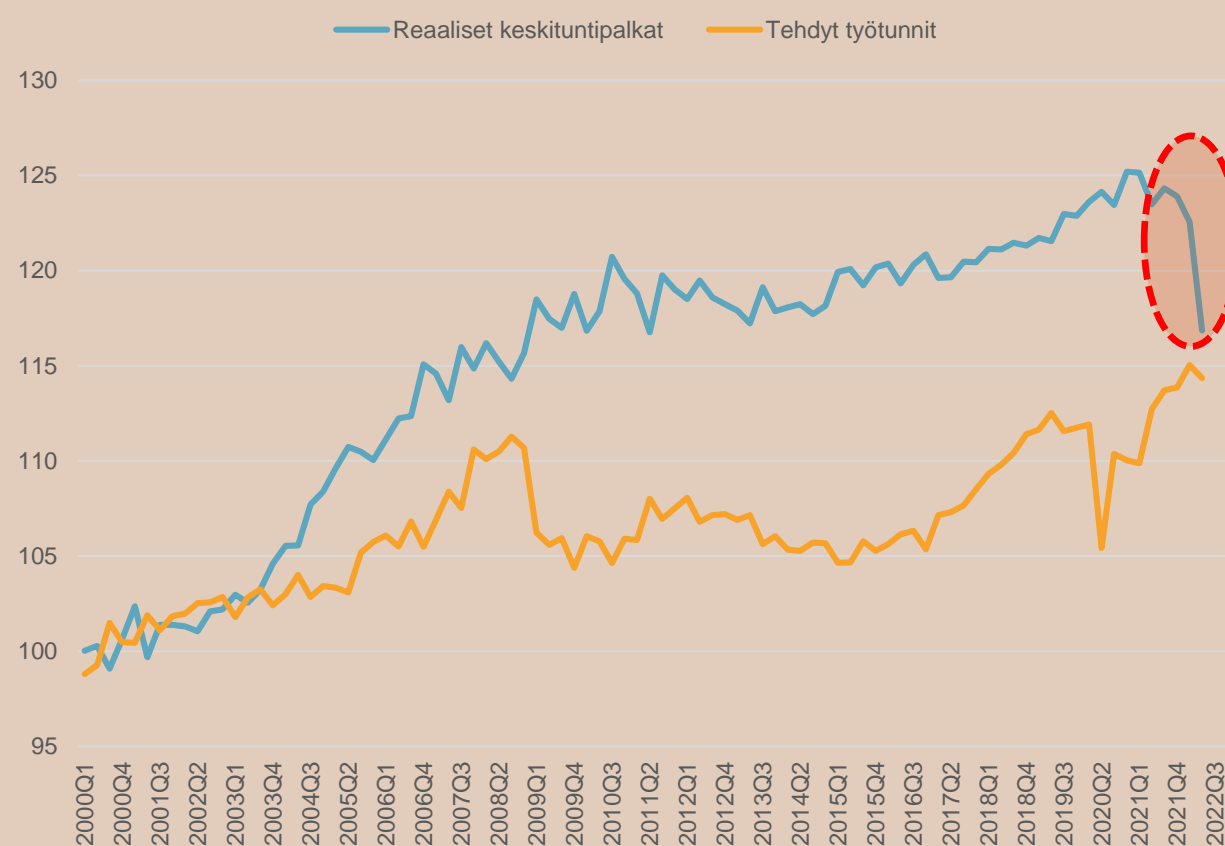

Kansantalouden reaalin palkkasumma ja sen tekijät (vuosi 2000 = 100)

Kansantalouden reaalin palkkasumma

Reaalin palkkasumman tekijät

Johtopäätöksiä

- Palkkojen nousu ei välttämättä johda hintojen ja palkkojen nousukierteeseen jos yritysten toimintaylijäämä on riittävällä tasolla
  - Lisäksi palkkainflaatio jatkunee muualla, mikä on omiaan kohentamaan Suomen kustannuskilpailukykyä
- Tilanne on kuitenkin poikkeuksellisen arvaamaton
  - Yritysten tilanne on eri toimialoilla erilainen; tästä aggregaattiluvut eivät kerro
  - Ei ole vielä varmaa, miten helposti Venäjälle suuntautuvan viennin tuotteille löytyy korvaavia markkinoita
  - Tilanne voi muuttua nopeasti riippuen Venäjän Ukrainassa käymän hyökkäyssodan tapahtumista sekä energian hintakehityksestä ja saatavuudesta
- Arvaamattomassa tilanteessa yksi kilpailukykyä vaarantamaton vaihtoehto olisivat lyhytaikaiset sopimukset ja kertaerien käyttö työmarkkinoilla.

